

Normering overige keringen

STROOMdag AB, 12 juni 2024

Tom Grobbe

Inhoud

Aanleiding en context

- Waterkeringen, Waterveiligheid, Wateroverlast...
- Primaire, regionale en overige keringen; waarom normeren?
- Welke keringen heeft Vechtstromen?
- Een uitstapje naar Normering Regionale Wateroverlast!

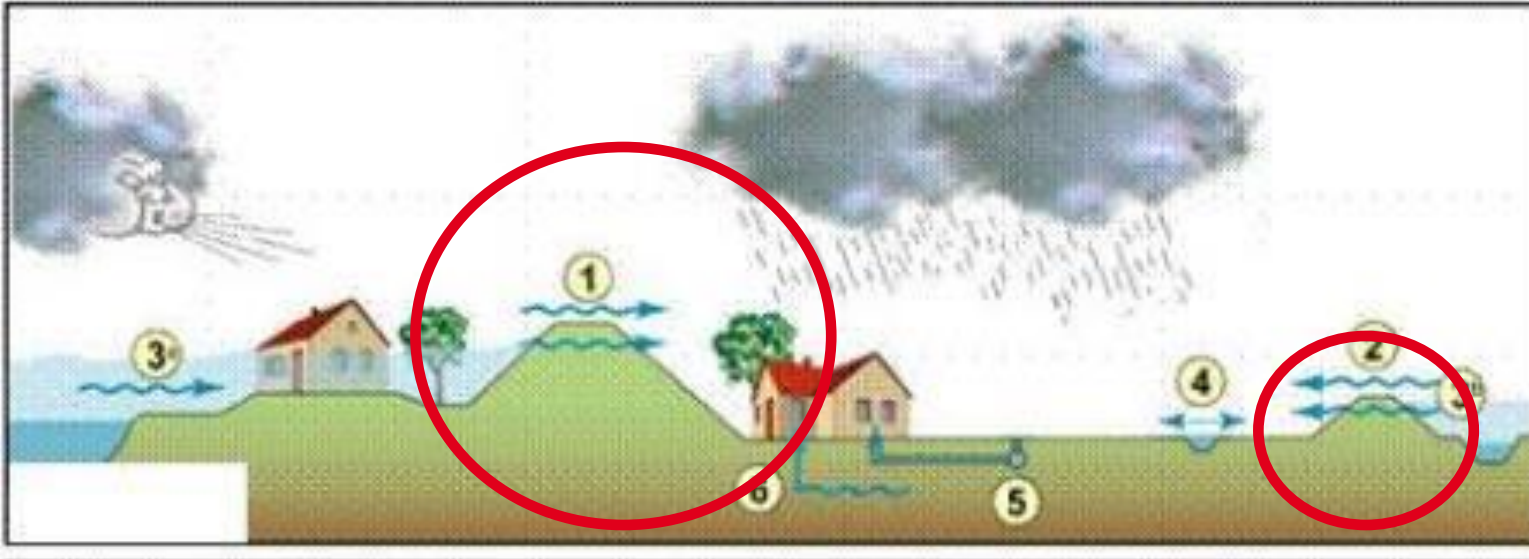
Er valt wat te kiezen!

- Twee dilemma's; meerdere scenario's
- Illustratie aan de hand van een praktijkvoorbeeld
- Communicatie!?
- Vervolg?

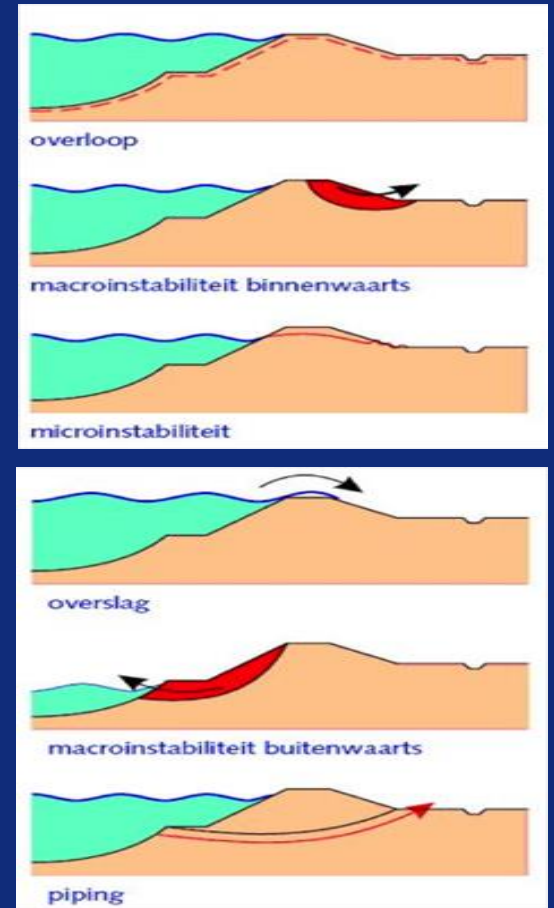
De dijk op!

Waterkeringen, waterveiligheid, wateroverlast...

- Meerdere mogelijke oorzaken voor “natte voeten”
- Eén ervan is het falen van waterkeringen
- Keringen kunnen falen “op hoogte” en/of “op sterkte”
- Een falende kering kan leiden tot wateroverlast en/of veiligheidsrisico's

Primaire, regionale en overige keringen

Primaire keringen:

- Bescherming tegen overstroming door zee, rivieren, IJsselmeer
- Aanwijzing en normering door het Rijk; versterking: HWBP
- Beheerders: waterschappen en Rijkswaterstaat

Regionale keringen:

- Beschermen tegen overstroming vanuit 'de grotere wateren'
- Aanwijzing en normering door provincies
- Beheerders: doorgaans waterschappen

Overige keringen:

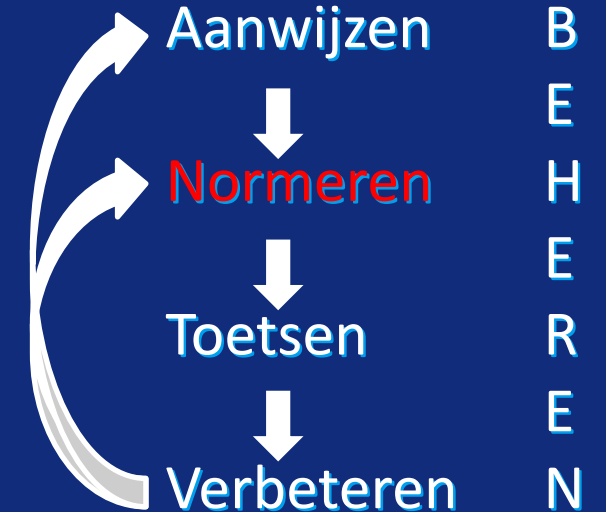
- “Alle keringen die niet als primair of regionaal zijn aangemerkt”
- Beschermen tegen wateroverlast
- Aanwijzing, bescherming, beheer: waterschappen

Waarom worden keringen genormeerd?

- Duidelijkheid: tot welk niveau biedt de kering bescherming
- Restrisico in beeld
- Bepaalt omvang zorgplicht door de beheerder
- Kaderstellend voor leggerhoogte, dus:
 - Kaderstellend voor vergunningverlening, handhaving
 - Kaderstellend voor toetsing

“Nul risico bestaat niet, dus normeren is altijd een balans tussen gewenst beschermingsniveau enerzijds en kosten anderzijds.”

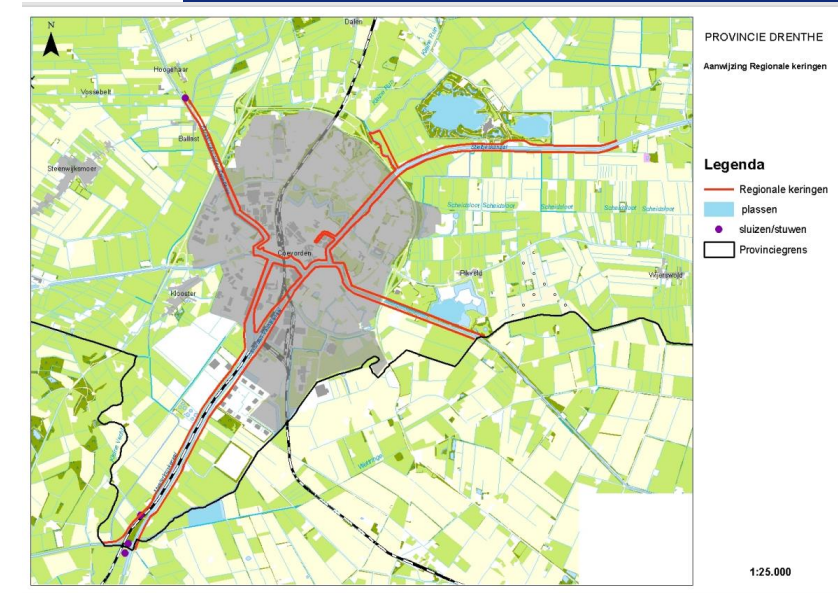
WATERBEHEERPROGRAMMA

2022 - 2027

Welke keringen heeft Vechtstromen?

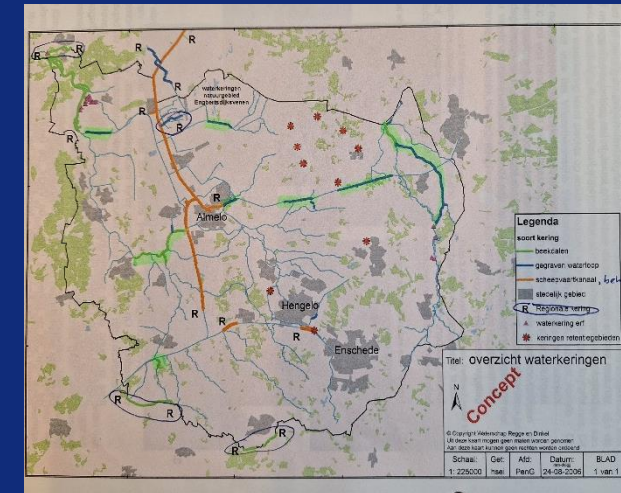
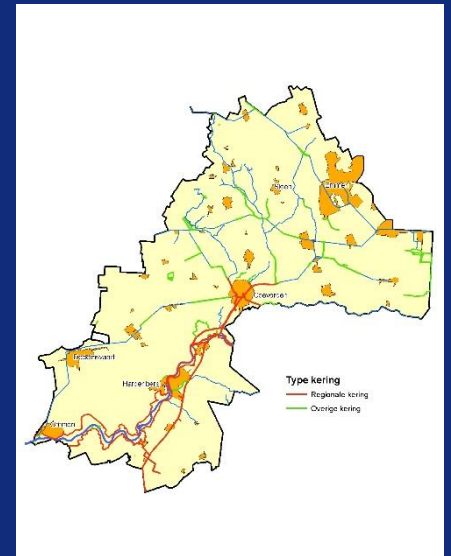
Totaal: ~400 kilometer (inclusief hoge gronden)

- Geen *primaire* keringen
- ~35 km *regionale* kering rond Coevorden
- ~365 km *overige* kering, waarvan:
 - ~100 km voormalige regionale kering (Vecht en Afwateringskanaal)
 - ~65 km rond bergings- en retentiegebieden
 - ~200 km langs overige wateren
- Per 01-07-2024: uitbreiding met ~70 km voormalige regionale keringen langs Kanaal Almelo-De Haandrik

Hoe zijn onze overige keringen genormeerd?

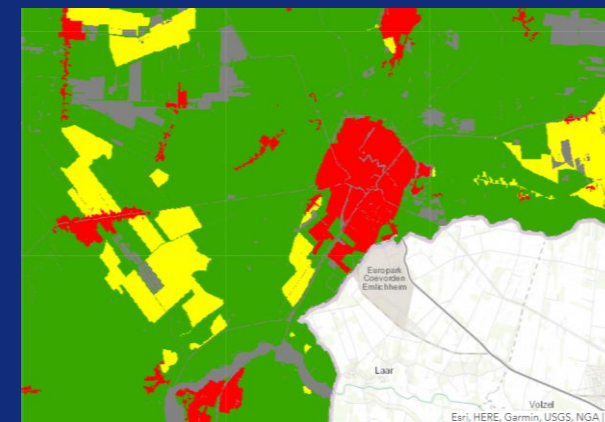
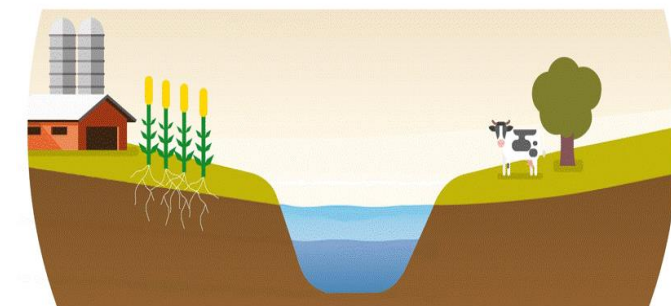
- **Voormalig waterschap Velt en Vecht (2007; 2012-2016):**
 - Grotendeels conform normering regionale wateroverlast, lokaal hogere normen
- **Voormalig waterschap Regge en Dinkel (2007):**
 - Regge nabij monding Vecht 1:200
 - De rest: uitgangspunt 1:100 met lokaal lagere normen (1:25)
- **Beleids- en beheerplan Vechtstromen (2016):**
 - 'Ten minste conform normering regionale wateroverlast'
- **Voormalige regionale keringen AWK/OV Vecht:**
 - 2018: overgangsbesluit voorlopig handhaven 1:200
- **Voormalige regionale kering KadH**
 - Voorheen 1:100; sinds afwaardering 2018 geen status

Basisniveau: Normering regionale wateroverlast

- “NBW-normen”
- Doel: duidelijkheid over minimale beschermingsniveau tegen wateroverlast a.g.v. buiten de oevers treden van waterlopen
- Bepalend voor reikwijdte zorgplicht waterschap
- Normeren – toetsen – knelpunten aanpakken
- Gebiedsdekkende normenkaart, opgenomen in Waterbeheerprogramma 2022-2027 en POV's

Maïs en grasland	1:10
Akkerbouw	1:25
Glastuinbouw & kapitaalintensieve teelt	1:50
Bebouwing en hoofdinfra in woonkernen	1:100
Buitendijks, open water, natuur	Normloos
Maatwerknormen in specifieke gebieden	1:1, 1:0.05; beekdalen generiek 1:10

www.vechtstromen.nl/normering

Wat moeten we minimaal doen?

- Stelling: overige keringen beschermen tegen wateroverlast
- Vormen daarmee een voorziening om aan de normering regionale wateroverlast te voldoen
- Overige kering moet daarom ten minste hoog genoeg zijn om aan de normen voor wateroverlast in het achterland te voldoen → **basisnorm**
- “Beter” mag: bestuurlijke ambitie.
Maar let op:
doelmatigheids- en afwentelingsvraagstuk!

Dilemma 1: welk beschermingsniveau moeten onze overige keringen bieden?

“Hoe goed is goed genoeg?” “Wat voor waterschap willen we zijn?”

Optie 1: Basisnorm

Norm voor de overige kering komt overeen met de NBW-norm van het achterliggend gebied dat door de overige kering beschermd wordt.

Optie 2: Status quo

Handhaven van het huidige, feitelijk aanwezige beschermingsniveau

Optie 3: Tussenvariant

Een hogere norm dan de basisnorm (= geringere faalkans), al dan niet voor specifieke trajecten. Welke criteria daarbij worden gehanteerd is een bestuurlijke keuze.

Perspectieven:

- Kosten leidend?
- Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden/ WaBoS?
- Robuustheid van de normen?
- Communicatie?
- Klimaat?
- ...?

Praktijkvoorbeeld: doorbraak Vechtdijk Anevelde

Optie 1: basisnorm

“Hoogst geraakte NBW-normklasse is 1:10 → keringnorm idem”

Kosten: 😊

Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden: 😐

Robuustheid: 😞

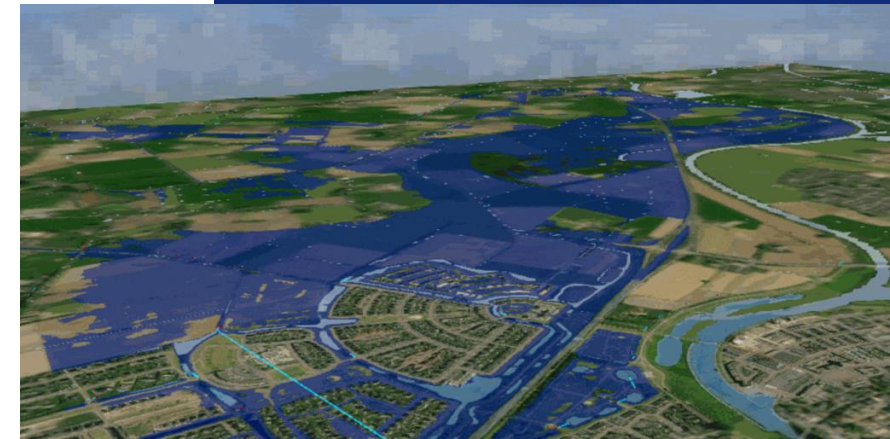
Communicatie: 😞

Klimaat: 😊

Perspectieven:

- Kosten leidend?
- Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden/ WaBoS?
- Robuustheid van de normen?
- Communicatie?
- Klimaat?
- ...?

Optie 2: status quo

“Bestaande situatie mag niet verslechteren” → 1:200 blijft 1:200

Kosten: 😞

Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden: 😐

Robuustheid: 😊

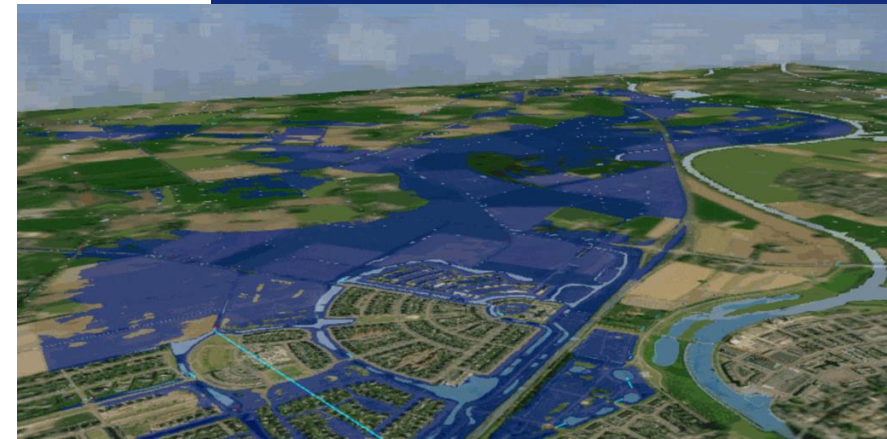
Communicatie: 😊 😞

Klimaat: 😞

Perspectieven:

- Kosten leidend?
- Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden/ WaBoS?
- Robuustheid van de normen?
- Communicatie?
- Klimaat?
- ...?

Optie 3: Tussenvariant

“Afhankelijk van ambitieniveau krijgt de kering een norm die ligt tussen basisnorm en status quo”.

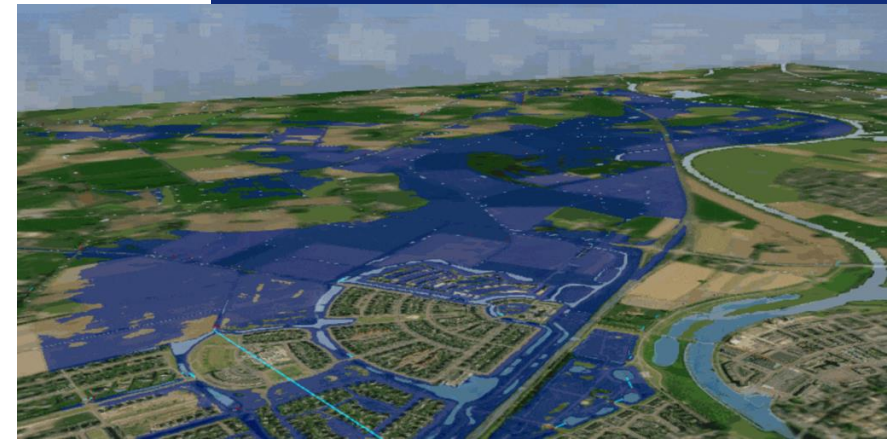
Waar kun je zoal aan denken:

- Hogere norm bij groot waterlichaam/grote kerende hoogte
- Hogere norm bij (scheepvaart)kanalen (lintbebouwing!)
- Per definitie hogere norm dan basisnorm uit NBW-systematiek
- Hogere norm wanneer risicovolle objecten worden geraakt
- Hogere norm wanneer grote bedrijven/stallen in het buitengebied overstroomden
- Hogere norm indien waterdiepte groter dan ... centimeter

Perspectieven:

- Kosten leidend?
- Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden/WaBoS?
- Robuustheid van de normen?
- Communicatie?
- Klimaat?
- ...?

Dilemma 2: hoe gaan we om met normopvulling?

“Staan we toe dat bestaande goede situaties verslechteren?”

Bij basisnorm en tussenvariant: het (op dit moment) minimaal benodigd dijkprofiel is kleiner dan het feitelijk aanwezige profiel

Optie 1: Ruimte voor normopvulling

- Minimale belemmering voor ontwikkelingen door onszelf of derden
- Ontwikkelingen kunnen leiden tot (nieuwe) zwakke schakels

Optie 2: Bestaande situatie niet actief verslechteren

- In lijn met aanpak rond normering regionale wateroverlast
- Autonome achteruitgang opvangen door borgen overhoogte

Perspectieven:

- Kosten leidend?
- Ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden/ WaBoS?
- Robuustheid van de normen?
- Communicatie?
- Klimaat?
- ...?

Communicatie!?

Wat voor waterschap willen we zijn?

Welke risico's zijn we bereid te accepteren? En tegen welke kosten?

Wie bepaalt dat?

- Algemeen bestuur?

- In samenspraak met het gebied?

- Wie zijn dan belanghebbend? Alleen degenen die door de dijk beschermd worden, of alle belastingbetalers?

- Noaberschap: Medeoverheden? Koepels/organisaties?
Individueen?

Vervolg?

- Vandaag bent u beeldvormend geïnformeerd. Welke (extra) informatie heeft u nodig/wat vindt u belangrijk om te komen tot een besluit over de normen?
- Wilt u de ambtelijke organisatie nu al wat meegeven met betrekking tot de geschetste scenario's (basisnorm, status quo, tussenvariant; wel/geen normopvulling)?
- Hoe wenst u het externe proces (communicatie) in te richten ten aanzien van o.a. bewoners en medeoverheden?

Bedankt voor uw aandacht!

